

Wandeling van hotel/restaurant Berg en Dal Slenaken.

Een gevarieerde wandeling van 8,4km. Mooie uitzichten, deels door het Groote Bosch en door het Gulpdal.

LA= linksaf, RA= rechtsaf, RD= rechtdoor, Y= splitsing, T= splitsing, R=richting

Bij het verlaten van 'Berg en Dal, gaat u naar rechts en volg de doorgaande weg naar links.

Aan de linkerkant ziet u de pastorie uit 1779 . De omlijsting van ramen en deuren zijn van Naamse steen. In de kelder bevindt zich een kerkelijk museum

De huidige Sint Remigiuskerk 1792 in laat-romaanse bouwstijl is gebouwd op de plaats waar in de 14^e eeuw een kapel heeft gestaan. Rond de kerk ligt een kerkhof waar zich enkele hardstenen grafkruisen uit de 17^e en enige gietijzeren kruisen uit de 19e eeuw bevinden.

Vlak achter de bushalte bevindt zich de in 1903 gebouwde Rochuskapel. In de kapel staat een beeld van St. Rochus, die begin 14^e eeuw pestslachtoffers genas van hun ziekte. Zijn hond die hem steeds vergezelde likte zijn wonden schoon. Daar Slenaken in het verleden ook te maken heeft gehad met de pest is het verklaarbaar dat deze kapel is gebouwd.

Na de brug over 'de Gulp' steekt u over naar het voetpad aan de linkerkant. Bij de bocht voorbij 'de Boswachter' gaat u LA door het hekje pad omhoog.

U wandelt nu tussen een van de soortenrijkste kalkgraslanden van Nederland.

In de bomen kunt u maretakken zien. Maretak is een halfparasiet en haalt vocht en voeding uit bast van de boom. Alleen bij kalkhoudende bodem. Verspreiding door vogels die het plakkerige spul van de vrucht aan een tak afvegen of uitpoepen en daarom ook de benaming vogellijm. Duurt ca 1 jaar voor de plant echt begint te groeien en kan 50 jaar oud worden. Aan het einde van de twijgjes groeien bloemen(onopvallende schubjes met een groenig-gele kleur) in groepjes van 3. De planten zijn van gescheiden geslacht, er zijn aparte planten met mannelijke bloemen en aparte voor vrouwelijke. De mannelijke bloemen zijn groter. Bessen alleen op vrouwelijke planten.

Aan de linkerkant uitzicht op het Gulpdal.

Bij bos pad omhoog.

Bij bosrand links dassenburcht. Het voedsel voor dassen bestaat voor 70% uit regenwormen en engerlingen uit kort grasland, verder insecten, (val)fruit en granen. De das wordt aangemerkt als beschermde diersoort. Dassenburcht gaat soms generaties lang mee. Soms enkele honderden jaren. Meerdere gangen boven elkaar. Ventilatiepijpen en vluchtwegen. Maximaal 10 à 15 dieren per burcht. Hoofdburcht

plus bijburchten. Territorium 30-50 ha groot. Dassen hebben een kop-romplengte van 67-80cm. Gewicht varieert van 7-20 kg.

Dit pad omhoog blijven volgen tot aan bosrand boven.

*Het Groote Bosch is een berken-beuken-eikenbos. Tot de 10e eeuw was het **Groote Bosch** werkelijk één groot bos van Slenaken tot Epen. Men begon toen bos te ontginnen voor akkerland en als kaphout/brandhout. Dit duurde tot begin 20e eeuw.*

Bij bosrand boven kunt u rechts een doline zien. Een doline is een trechtersvormige inzakking in het landschap, die ontstaat doordat een bij de oppervlakte liggende kalklaag door zure regen opgelost wordt (karstverschijnsel). De oplossingsruimte wordt daarna opgevuld met boven de kalklaag liggend materiaal. Dit nazakken leidt tot de ronde dolines, die in de ondergrond verbonden zijn met geologische orgelpijpen. Soms leiden de dolines en orgelpijpen bij kalksteengroeves tot instortingen.

Bij bosrand boven, RD pad tussen twee prikkeldraden. Bij hekjes dit pad blijven volgen. Bij een driesprong slaan we LA richting een kapel.

De bidkapel ter ere van Maria is rond 1715 door Jan de Ney gesticht en gebouwd in Barokstijl, hetgeen voor een kapel zeer zeldzaam is. In de tijd van de Franse Revolutie is ze als schuilkerk gebruikt. De pastoor van Slenaken weigerde de eed van trouw aan Napoleon af te leggen en moest daarom onderduiken. Hij kwam terecht bij een zekere familie Lemmens in Heijenrath. In 1996 werd de kapel een rijksmonument.

Na de kapel gaan we meteen de eerste weg RA (Vaarzegel) en bij de driesprong steken we voorzichtig de voorrangsweg over en lopen RD. Na gasterij 'De Zegelskoël' slaan we de eerste veldweg LA. Bij de T-splitsing wandelen we RA, de veldweg met bocht naar links volgend.

Bij T, LA en bij bos RA door bos omlaag.

Bij T, LA en bij einde van dit pad RA weg overgaand in asfaltweg volgen. Bij T, RA en meteen LA.

Hier mooi uitzicht op Geuldal en Vijlenerbossen.

Na ca 200 meter voetpad RA door weiland. Bij T, LA en deze asfaltweg door Eperheide volgen tot aan doorgaande weg. Hier oversteken, RA en voetpad volgen. Na huisnr. 47 LA. Pad naar rechts negeren. Bij T, RA teruglopende weg door bos.

U wandelt nu door het Onderste Bos

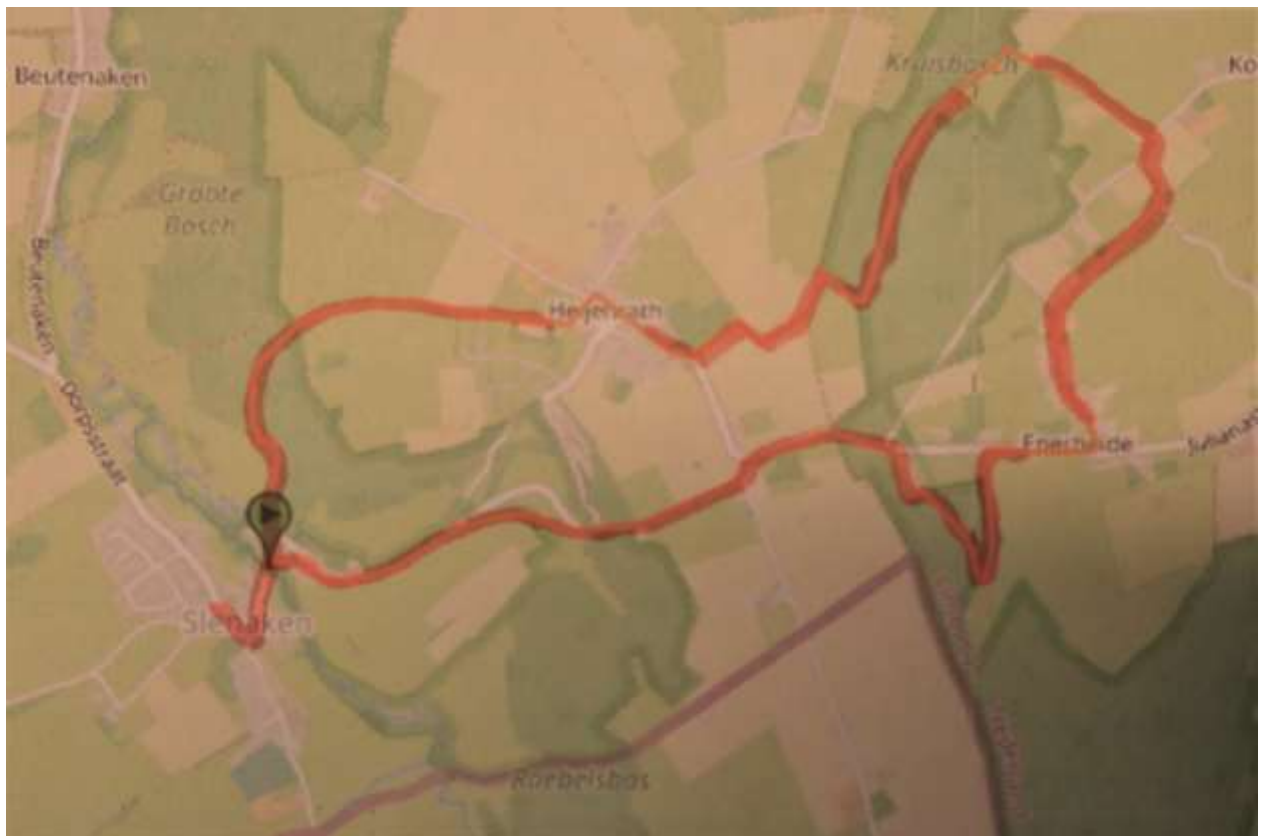
Bij picknickbank RA en vervolgens bij asfaltweg LA over voetpad. Vervolgens LA, R. Teuven en voor Smockelaer RA, R. Slenaken. Bij T, LA voetpad naar beneden volgen.

Links uitzicht op het Gulpdal. Bijna beneden ziet u aan de linkerkant dat dit een zeer nat gebied is. De Gulp is een riviertje dat ontspringt in het Belgische Gulpen bij Henri Chapelle en na ca. 22 km. uitmondt in de Geul bij het Nederlandse plaatsje Gulpen. Ze wordt gevoed door verschillende bronnen en zijbeekjes. Het waterpeil wordt ook sterk beïnvloed door regen- en dooiwater. Dat bleek weer eens tijdens de overstroming van juli 2012 na een hoosbui in het Belgische Hombourg. De normale waterafvoer bedraagt 300-500 liter per seconde. De brug kan 15.000 liter per seconde verwerken. Deskundigen hebben berekend dat toen 18.000 tot misschien wel 20.000 liter water per seconde aangevoerd werd.

Bij doorgaande weg LA.

Bij de bushalte bevindt zich de in 1903 gebouwde Rochuskapel, die een hardstenen dak heeft. In de kapel staat een beeld van St. Rochus, die begin 14^e eeuw pestslachtoffers genas van hun ziekte. Zijn hond die hem steeds vergezelde likte zijn wonden schoon. Daar Slenaken in het verleden ook te maken heeft gehad met de pest is het verklaarbaar dat deze kapel is gebouwd.

Daarna bocht naar rechts volgen tot bij 'Berg en Dal'

Langs dit pad ziet u enkele Amerikaanse eiken. Op deze exoot kunnen nog geen 3% insecten en mijten voorkomen, t.o.v. de inlandse zomer- en wintereiken.

Bij weg naar Mechelen, RA. Bij bosrand LA (Onderste bos), daarna direct RA.

Het Onderste Bosch is een typisch hellingbos met bovenaan de hellingen onder meer wintereik, ruwe berk, lijsterbes en hulst. In de kruidenlaag voornamelijk adelaarsvaren. Lager op de helling groeit het rijkere eiken-haagbeukenbos met es, zoete kers, haagbeuk en hazelaar.

Bij kruispunt LA (blauw/geel).

2x pad naar rechts negeren en bij Y rechts aanhouden. Daarna links aanhouden. Bij Oosterberg RA omlaag.

Voor u uitzicht op het Geuldal en na bocht naar rechts in de helling kasteel Beusdael in België.

Bij Y, RA richting België. Bij T, RA, na 50 meter smal pad RA omhoog. Bij kruising RD. Pad naar rechts negeren en bij T, RA en meteen LA.

Bij volgende T ziet u mooie beukenbomen. De bomen met een geribbelde stam zijn haagbeuken. Verder kunt u ook woekeringen zien op eik en berk; dit zijn 'heksebezems'. Daarachter dolines: een doline is een trechtervormige inzakking in het landschap, die ontstaat doordat een bij de oppervlakte liggende kalklaag oplost als gevolg van zure regen (karstverschijnsel). De oplossingsruimte wordt daarna opgevuld met boven de kalklaag liggend materiaal. Dit nazakken leidt tot de ronde dolines, die in de ondergrond verbonden zijn met geologische orgelpijpen. Soms leiden de dolines en orgelpijpen bij kalksteengroeves tot instortingen.

Bij deze T, LA. Bij kruising RD. Bij Y rechts aanhouden en steeds pad langs bosrand volgen. Bij Grenspaal 15, RA. Bij T, RA.

Rechtslangs deze weg zien wij veel haagbeuken, die vroeger veel geplant werden om een perceelsgrens te duiden.

Bij asfalweg RA en meteen bij knooppunt 89, LA, R nr.88

LET OP! LET OP!

Dit pad daalt af naar de Gulp. De passage bij de Gulp kan zeer modderig zijn. U kunt dit vermijden en de route tevens ca 1km inkorten. Dan gaat u niet LA, maar blijft u de asfalweg volgen tot bij de "Smockelaer" in Heijenrath. Daarna meteen LA en de weg en vervolgens wandelpad volgen tot aan de doorgaande weg. Nu LA en daarna RA tot bij 'Berg en Dal'

Heeft u niet de afkorting genomen: dan ziet u in dit pad omlaag het door erosie vrijkomende krijt (mergel) in de ondergrond.

Na afdaling trap omhoog nemen en daarna de Gulp oversteken (voorzichtig, kan zeer glad zijn).

In de hier groeiende populieren ziet u veel maretakken. Populieren zijn veel vocht opnemende bomen en zie je vaak in rivier/beekdalen; wortels vrijwel horizontaal en daarom kwetsbaar bij meanderende rivier. Maretak is een halfparasiet en haalt vocht en voeding uit bast van de boom. Alleen bij kalkhoudende bodem. Verspreiding door vogels die het plakkerige spul van de vrucht aan een tak afvegen of uitpoepen en daarom ook de benaming vogellijm. Duurt ca 1 jaar voor de plant echt begint te groeien en kan 50 jaar oud worden. Aan het einde van de twijgjes groeien bloemen (onopvallende schubjes met een groenig-gele kleur) in groepjes van 3. De planten zijn van gescheiden geslacht, er zijn aparte planten met mannelijke bloemen en aparte voor vrouwelijke. De mannelijke bloemen zijn groter. Bessen alleen op vrouwelijke planten.

Veldweg "I gen Treut" volgen. Bij T, LA. Bij Y, RA Planckerweg. RA Nuropperveld. Bij kruispunt RA, R Slenaken.

Links ziet u een droogdal, wat alleen watervoerend is bij hevige regenval.

Daarna LA omlaag (geel/rood). Bij asfalweg RA.

Links ziet u een grote dassenburcht met vele in- en uitgangen. Hun voedsel bestaat voor 70% uit regenwormen en engerlingen uit kort grasland, verder insecten, (val)fruit en granen. De das wordt aangemerkt als beschermde diersoort. Dassenburcht gaat soms generaties lang mee. Soms enkele honderden jaren. Meerdere gangen boven elkaar. Ventilatiepijpen en vluchtwegen. Spoor van uit burcht direct omhoog naar akker of weiland. Maximaal 10 à 15 dieren per burcht. Hoofdburcht plus bijburchten. Territorium 30-50 ha groot. Dassen hebben een kop-romplengte van 67-80cm. Gewicht varieert van 7-20 kg.

Aan het einde van deze dalende weg bent u weer bij 'Berg en Dal' gearriveerd.

